

POJAM ŽIVOTNE SREDINE

Životna sredina jeste skup prirodnih i stvorenih vrijednosti čiji kompleksni međusobni odnosi čine okruženje, odnosno prostor i uslove za život; to su svi uslovi, okolnosti i uticaji koji okružuju i utiču na razvoj jednog organizma ili grupe organizama, uticaji dolaze kako od žive tako i od nežive prirode. Životnu sredinu čini svijet prirode (biljke, životinje, zemljište, vazduh i voda), koji je postojao milijrdama godina prije čovjeka, i svijet objekata, predmeta i institucija koje je čovjek sam izgradio koristeći tehniku, tehnologiju i nauku da bi stvorio okruženje koje odgovara njegovim potrebama i stremljenjima.

Životna sredina ili čovjekova okolina predstavlja sve ono što nas okružuje, odnosno sve ono sa čime je direktno ili indirektno povezana čovjekova životna i proizvodna aktivnost. Prirodna sredina predstavlja blizak pojam pri čemu ovdje ne moraju biti prisutne aktivnosti čovjeka niti čovjek mora imati direktnih uticaja. Ipak, u pogledu tehnološkog napretka, razvoja industrije i sve većeg uticaja čovjeka na globalnom nivou na prirodu i ekosisteme granica između ova dva termina postaje sve nejasnija.

Tokom svojih aktivnosti, koje mogu biti urbanizacija ili eksploatacija, čovjek menja prirodno okruženje i to često tako što narušava prirodnu okolinu. Izgradnjom hidrocentrala i akumulacija, sječom šuma, pošumljavanjem, eksploatacijom mineralnih sirovina, stvaranjem deponija, emisijom gasova, nuklearnim probama i dr. čovjek utiče na promjenu čitavih područja. Kao rezultat čovjekovih aktivnosti dolazi do promjena ili narušavanja ekosistema i klimatskih promjena na lokalnom i globalnom nivou. Životna sredina se može posmatrati kao petokomponentni sistem koji čine:

- Atmosfera,
- Hidrosfera,
- Litosfera,
- Zemljište,
- Organizmi.

Za svaki pojedinačan organizam okolina, životna sredina, je i neživa priroda, određena uslovima (temperatura, vlažnost, pH zemljišta) i raspoloživim resursima (energija, voda, mineralni elementi), kao i živa priroda, koju čine druga živa bića sa kojima je u neposrednom ili posrednom kontaktu. U životnoj sredini organizmi nalaze sve ono što im je neophodno za odvijanje normalnog života, metaboličkih procesa, razvoj, razmnožavanje i opstanak. Ona nije uvijek i na svakom mjestu darežljiva prema živim bićima, pa su ona često, primorana da za svoj opstanak vode vrlo tešku borbu. Posebno su surovi uslovi u arktičkim (niska temperatura, visoka vlažnost, stalno zamrznuta podloga) ili pustinjskim (visoka temperatura, ekstremna suša, nerazvijeno zemljište) predjelima i drugim negostoljubivim sredinama, gdje se resursi nalaze u minimumu i onemogućavaju normalan život organizma. Životna sredina se odlikuje velikom varijabilnošću i heterogenošću u vremenu i prostoru, što je rezultat djelovanja stalno promjenljivog kompleksa ekoloških uslova. Na pojedine organizme, na određenom mjestu, skup ekoloških uslova deluje različito, čak drugačije na svakom stupnju njihovog razvitka.

[Nastavi sa čitanjem..](#)